

KANTRIKITARANSOITON PERUSTEITA

Heikki Halonen

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2013

Musiikin koulutusohjelma
Pop/Jazz-musiikinohjaaja

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) HALONEN, Heikki	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 15.04.2013
	Sivumäärä 32	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi OPINNÄYTETYÖN NIMI Kantrikitaransoiton perusteita		
Koulutusohjelma Musiikin koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) SUKUNIMI, Etunimi SALLINEN, Sami		
Toimeksiantaja(t)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on luoda uusia harjoituksia, joita opettaja voi soveltaa omille oppilailleen. Lisäksi työn tavoitteena on kehittää opettajan omaa soittotaitoa, jotta hän pystyisi opettamaan paremmin asian oppilailleen. Sysäys työn tekemiselle on se, että suomenkielellä ei kovin helposti löydy sopivan tasoisia harjoituksia, joita sähkökitaransoiton alkutaipaleella olevat oppijat tarvitsevat perehtyäkseen kyseiseen aiheeseen. Tämä työ onkin pienimuotoinen vastaus materiaaalipulaan, johon voi kantrikitaransoittoa opettaessa törmätä. Opinnäytetyö toteutettiin kevään 2012 ja kevään 2013 välillä.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena on syntynyt 22 harjoitusta eri tekniikoiden osa-alueilta. Harjoitukset on tehty opinnäytetyötä varten ja niistä löytyy myös DVD, josta lukija voi katsoa millä tavalla harjoitukset on tarkoitettu soitettavaksi. Työ pitää sisällään myös lyhyen tutustumisen kantrimusiikin historiaan, eri tyylilajeihin ja tietoa Telecaster-kitaramallista.</p> <p>Työtä voidaan käyttää opetuksen tukena kitaransoiton instrumenttiopinnoissa ja tähän tarkoitukseen työ on myös tehty. Työtä voisi jatkossa kehittää syventymällä esimerkiksi slide-kitaran soiton tekniikoihin, tai tekemällä harjoituksia teräskieliselle akustiselle kitaralle. Tällaiselle opukselle löytyisi varmasti tarvetta soitonopetuksen piiristä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sähkökitara, country, kantri, soitonoppaat		
Muut tiedot DVD- video liitteenä.		

Author(s) HALONEN, Heikki	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 15.04.2013
	Pages 32	Language Finish
		Permission for web publication (X)
Title COUNTRY GUITAR BASICS		
Degree Programme Degree Programme in music		
Tutor(s) LAST, First SALLINEN, Sami		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The aim of this thesis was to create new exercises in the area of country guitar playing, which can be used by teachers in their pedagogic work. It was also aimed at helping improve the teacher's own ability in order to broaden the basis of his work. The thesis idea stemmed from realizing the scarcity in Finnish language of material simple enough to be used by a novice. This thesis, carried out in 2012 and 2013, endeavors to fill that gap.</p> <p>The thesis contains twenty-two exercises. Each of them was especially composed for this purpose. The accompanying DVD provides practical illustration for their execution. The thesis also contains information about country music's history and the telecaster guitar history.</p> <p>This thesis can be used in many kinds of teaching situations, but it is meant mainly as teaching material. It could be developed further in the future to contain additional knowledge about slide and western guitar playing.</p>		
Keywords Electric guitar, country, playing guide		
Miscellaneous DVD-video		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	3
2 KANTRIMUSIIKIN HISTORIASTA.....	4
2.1 Old Time	5
2.2 Western	5
2.3 Honky Tonk.....	6
2.4 Bluegrass	6
2.5 Nashville.....	6
2.6 Kantrirock	7
2.7 Nykyajan kantrimusiikki	7
2.8 Telecasterin historiaa	8
3 TEKNIIKAT JA HARJOITUKSET	9
3.1 Double stopit	9
3.2 Chicken Pickin'/ Hybrid Pickin'.....	12
3.3 Vapaiden kielten käyttö sekä banjokikat	16
3.4 Venytysharjoitukset.....	21
3.4 Travis Picking	25
4 POHDINTA.....	29
LÄHTEET	31
LIITTEET	32

KUVIOT

Kuvio 1. Harjoitus 1. Double Stops	10
Kuvio 2. Harjoitus 2	11
Kuvio 3. Harjoitus 3, Harjoitus 4	12
Kuvio 4. Harjoitus 5. Chicken Picking-harjoituksia.....	13
Kuvio 5. Harjoitus 6	13
Kuvio 6. Harjoitus 7	14
Kuvio 7. Harjoitus 8. Kantrirock	15
Kuvio 8. Harjoitus 9. Vapaiden kielten käyttö, "Banjokikat"	17
Kuvio 9. Harjoitus 10.	17
Kuvio 10 Harjoitus 11.....	19
Kuvio 11. Harjoitus 12, Harjoitus 13, Harjoitus 14	20
Kuvio 12. Harjoitus 15	21
Kuvio 13. Harjoitus 16.	22
Kuvio 14. Harjoitus 17	22
Kuvio 15. Harjoitus 18.	23
Kuvio 16. Harjoitus 19. Bendshuffle blues	24
Kuvio 17. Harjoitus 20. Travis Picking	26
Kuvio 18. Harjoitus 21. Travis Nooa	27
Kuvio 19. Harjoitus 22. Can't stop loving, Elmore James	28

1 JOHDANTO

Olen ollut kiinnostunut kantrimusiikissa käytettävistä kitaransoittotekniikoista jo useamman vuoden ajan ja huomannut, että näihin tekniikoihin löytyy opetusmateriaalia lähinnä englannin kielellä. Toki myös Suomessa on julkaistu muutamia teoksia aiheesta, joita tullaan käsittelemään myös tässä opinnäytetyössä. Kyseiset teokset ovat kuitenkin olleet hyvin hankalasti sovellettavissa omille oppilaille opetettavaksi materiaaliksi, koska niissä julkaistut harjoitukset on suunnattu sellaisille soittajille, joiden tekninen osaaminen on jo aloittelijaa huomattavasti korkeammalla tasolla. Olenkin huomannut että tarvetta tällaiselle työlle on olemassa.

Opinnäytetyöhöni olen tuottanut harjoituksia, joita pystyn helpommin soveltamaan omille oppilailleni. Tavoitteenani onkin ollut luoda tarpeeksi helppoja harjoituksia, jotka ovat selkeitä ja ytimekkäitä. Lisäksi jokaisessa harjoituksessa syvennyttään tarkasti valittuihin kantrikitaransoiton kannalta merkityksellisiin osa-alueisiin.

Asioita, joita tulen käymään läpi ovat venytykset, Chicken Picking, vapaiden kielten hyödyntäminen, Double Stop:it, Banjo Roll:it ja Travis picking. Nämä tekniikat ovat tyypillisiä kantrikitaransoitossa. Harjoitteet on tarkoitettu pääasiassa sähkökitaralle, mutta niitä voi myös soveltaa akustiselle kitaralle.

On kuitenkin hyvä muistaa, että teräskielinen akustinen kitara on tärkeä instrumentti kantrimusiikissa, mutta eroaa rooliltaan paljon sähkökitarasta.

Teräskielisellä kitaralla ei juurikaan venytellä kieliä, vaan enemmänkin kompataan. Sähkökitaralla taas ei ns. harjauskomppeja harrasteta, vaan se on enemmän solistisessa roolissa. Suosittelenkin, että lukija tutustuu myös teräskielisen akustisen kitaran soittoon kantrimusiikissa. Olen myös rajannut työn ulkopuolelle kantrisoundiin liittyvät slide-kitaran soittotekniikat, ja erilaiset huiluaäniin liittyvät osiot. Kyseisiin asioihin perehtyminen olisi vaatinut ajankäytöllisesti liian paljon omaa harjoittelua ja asiaan syventymistä, joten ne rajautuivat pois heti työn alkuvaiheissa.

Omien havaintojeni mukaan kuulo- ja visuaalinen kuva ovat merkittäviä apuvälineitä opettamistyössä. Ne tukevat oppijaa nuotti- ja tabulatuurimerkintöjen omaksumisessa ja antavat kokonaisvaltaisemman kuvan opittavasti asiasta. Opinnäytetyöni sisältääkin kirjallisen osion lisäksi myös nuottimateriaalia ja videomateriaalia tehdyistä harjoituksista.

Opinnäytetyössäni käytän käsitteitä, joille ei löydy suomenkielestä loogisia vastineita. Osalle tekniikoista esim. Travis Picking ei edes ole olemassa suomenkielistä vastinetta, vaan näistä tekniikoista käytetään yleisesti englanninkielisiä nimityksiä. Esimerkiksi Chicken Pickin'/Hybrid Pickin' ("kanan poiminta") ei käänny järkevästi suomenkielelle. Joillekin, esim. Double Stops, tekniikoille on suomenkielen vastine, mutta niiden suomenkielinen käännös koetaan vähintään koomiseksi. Tästä syystä termistöön on vakiintunut englanninkielinen käännös. Työssäni olenkin päätenyt käyttämään englanninkielisiä käsitteitä. Tarkempaa tietoa eri tekniikoista löytyy harjoitusten yhteydessä olevasta lyhyestä alustuksesta.

2 KANTRIMUSIIKIN HISTORIASTA

Kantrimusiikki on syntynyt 1800-luvulla Yhdysvalloissa. Ensimmäiset kantrikappaleet pohjautuivat Englannista tai Irlannista tulleisiin kansanlauluihin, joita sitten mukautettiin Amerikkalaisille sopiviksi kappaleiksi. Maantieteellisesti ensimmäiset kappaleet syntyivät Appalakkien vuoristossa, ja näitä lauluja on myös kutsuttu vuoristomusiikiksi. Kantrimusiikki syntyi nimenomaan valkoisen väestön keskuudessa olevaksi musiikkitraditioksi. (Carr 1980, 1–14.)

Kantrimusiikkiin on vuosien saatossa vaikuttanut monet eri musiikin tyylit esim. afroamerikkalaiset musiikin tyylit, kuten blues, jazz, musta gospel ja 1900-luvun amerikkalainen populäärimusiikki, jota on kutsuttu myös Tin Pan Alley -musiikiksikin, sekä valkoinen hengellinen musiikki. Näistä kenties suurin

yksittäinen vaikuttaja on ollut nimenomaan valkoisen väestön hengellinen musiikki. Kantrin alkuaikoina myös radiolla oli todella suuri merkitys kantrimusiikin tulemisessa juuri valkoisen väestön mielimusiikiksi. (Väkevä 1999-2001.) Seuraavissa kappaleissa käydään läpi lyhyesti muutamia yleisiä kantrimusiikin tyylejä ja niiden historiaa.

2.1 Old Time

Kantrimusiikki on historiansa aikana jakaantunut moniin erilaisiin tyyli-suuntauksiin. Näistä ensimmäinen on Old Time-niminen suuntaus, joka on alkuperältään syrjäseutujen hauskanpitomusiikiksi tarkoitettua musiikkia. Ensimmäinen Old Time-tähti on Johnny Carson, joka myös levytti ensimmäisen suurta suosiota saaneen country-hitin ”Little old cabin in the lane(1923)”. Carsonin menestys sai aikaan uusia julkaisuja kantrimusiikin saralla. Näistä julkaisuista alettiin käyttää yleisesti nimitystä Hillbilly- musiikki. Alkuaikojen suuria tähtiä olivat myös Carter Family ja Jimmy Rodgers. Kantrimusiikkia onkin hankala kuvitella ilman heitä. Carter Familyssä soittanut Maybelle Carter on vaikuttanut suuresti kantrikitaran soiton kehittymiseen. Hänen soittonsa on vaikuttanut mm. Merle Travisin luomaan soittotyyliin, jota esitellään myöhemmin tässä opinnäytetyössä. (Väkevä 1999-2001.)

2.2 Western

Western on kantrimusiikin tyyli, joka sai alkunsa 1930-luvulla, kun suosittujen yhtyeiden rinnalle alkoi nousta solisteja, laulavia cowboya. Suuntaus sai alkunsa Texasista, kun näiden laulavien cowboyden imagoa vakiinnutettiin elokuvien ja radioesiintymisten kautta. Varhaisia tämän tyyli-suuntauksen tähtiä olivat mm. Tex Ritter, Gene Autry ja Roy Rodgers. Westernin alatyylilajiksi voidaan myös luokitella Western Swing-musiikkityyli, jossa yhdistyivät mm. Old Time, varhainen jazz ja cajun -musiikki. Myös kantrimusiikille tyypillinen

hawaijkitaran vinkuva soundi tuli mukaan western swingin myötä. (Väkevä 1999-2001.)

2.3 Honky Tonk

Honky Tonk kehittyi 1940-luvulla samoihin aikoihin kuin Western Swing. Molemmissa kantrimusiikin tyyleissä pyrittiin yhdistelemään uusia elementtejä musiikkiin. Suurin ero näiden kahden tyylin välillä oli kokoonpano. Western Swingissä käytettiin isoa akustista bändiä, kun taas Honky Tonk -yhtyeet muodostuivat pienemmästä määrästä soittajia. Tässä vaiheessa uuden soitinteknologian kehitys mahdollisti sen, että voitiin soittaa pienemmällä soittaja määrällä, mutta silti musiikki kantoi läpi sankan yleisön. Honky Tonk-tyylin myötä, myös sähkökitara vakiintui bändien soitinvalikoimaan. Erityisen suuri rooli sähkökitaran yleistymisessä oli kitaristilla nimeltä Ernest Stubb. (Väkevä 1999-2001.)

2.4 Bluegrass

Bluegrass on Bill Monroen 1940-luvulla kehittämä kantrimusiikin tyyliuuntaus. Bluegrass on yleensä akustista musiikkia jossa lauluharmonioilla on vahva osuus. Myöhemmin tätä tyyliä on yhdistelty myös Rock- ja Honky Tonk-musiikkiin. Tätä uutta Bluegrassin suuntausta kutsuttiin Newgrassiksi. Tunnettuja Bluegrass artisteja ovat mm. Dolly Parton, Alison Krauss, Bill Monroe. (Väkevä 1999-2001.)

2.5 Nashville

Hiljalleen kantrimusiikin painopiste siirtyi Amerikan itärannikolta kohti Nashvillea, jonka mukaan musiikin tyyliuuntaus sai nimensä. Suurin

yksittäinen syy miksi näin tapahtui, oli isoksi mediaksi paisunut keikkapaikka Grand Ole Opry. Merkittäviä Opry-tähtiä olivat mm. Hank Snow, Eddie Arnold ja Hank Williams Sr. Näistä etenkin Hank Williamsilla oli suuri vaikutus kantrin kehittymiseen ja hän onkin säveltänyt monia kantriklassikoita. (Väkevä 1999-2001.)

Nashville-kantrityylistä muotoutui 1950- ja 1960-luvuilla tärkeä kantrin tyyli. Tämä tyyli vei kantria lähemmäs tämän aikakauden pop-musiikkia, jota kautta saatiin myös lisää kuuntelijoita kantrimusiikille. Tässä kehityksessä oli tärkeässä roolissa kitaristi nimeltä Chet Atkins. Atkins onkin yksi kantrikitaransoiton tärkeistä hahmoista ja hänet myös tunnetaan Travis pickingin uskomattomasta hallinnasta. (Väkevä 1999-2001.)

2.6 Kantrirock

1950-luvulla kantri- ja r & b-musiikin sekoittumisen seurauksena syntyi uusi tyyli, jota alettiin kutsua rockabillyksi. Artistit, kuten Bill Haley ja Chuck Berry, yhdistelivät musiikkiinsa kantrivaikutteita. Tämän ajan kantriyleisölle kelpasi musiikiksi myös sen ajan pop-musiikki. Varsinainen kantrirock syntyi 1960-luvulla, kun monet rock-yhtyeet alkoivat lisätä musiikkiinsa vaikutteita kantrista. Yhtyeet ottivat vaikutteita erityisesti ns. Bakersfield-soundista, joka ei juurikaan eronnut rockabilly soundista paitsi siten, että oli ehkä vielä astetta roikkaavampaa. (Silva 2013). Tunnettuja kantrirock-yhtyeitä olivat mm. The Birds, The Band ja Bob Dylan. 1970-luvun kuuluisimpia tyyliuuntauksen edustajia olivat mm. The Eagles ja Linda Ronstadt. (Väkevä 1999-2001.)

2.7 Nykyajan kantrimusiikki

Kantri on nykyään radioiden soitetuinta musiikki Yhdysvalloissa ja artistit keikkuvat levynmyyntilistojen kärjessä. Moderni kantri on hyvin lähellä 70-

luvun pop-soundia, vaikka artistit itseään kantritähdiksi enemmän nimittävätkin. Suosittuja tämän päivän artisteja ovat mm. Garth Brooks, Carrie Underwood, Keith Urban, Taylor Swift, Rascal Flatts, Tim McGraw. (Silva 2013.)

2.8 Telecasterin historiaa

Kyseinen kitaramalli sai alkunsa vuonna 1949, kun ensimmäinen prototyyppi valmistettiin Leo Fenderin toimesta. Aluksi tätä kitaramallia nimitettiin nimellä Broadcaster. Kyseinen nimi kuitenkin vaihdettiin suhteellisen nopeasti Telecasteriin, johtuen siitä, että Broadcaster-nimellä valmistettiin jo tunnettua rumpusettimallia. Telecaster on ensimmäinen markkinoille tullut ”lankkusähkökitara”. Lankku tarkoittaa sitä, että sen runko on kokonaan puuta, eikä ontto sisältä kuten siihen asti markkinoilla olleet mallit olivat. Telecasterissa on kaksi yksikelaista mikrofonia, mutta sitä on saatavilla myös yksi- ja kolme mikrofonisena. Yksimikrofonista Telecasteria kutsutaan Esquieriksi. (Guidice, Lipizzi, The history of Fender Telecaster).

Telecaster on ollut erityisen suosittu kitara kantrimuusikoiden keskuudessa. Tämä johtuu siitä, että erityisesti tallamikrofoni antaa hyvän twangin eli napakan soundin, joka sopii kantriin erityisen hyvin. Telecaster omaa yleensä kiinteän tallan, ja tästä syystä se sopiikin erityisen hyvin kantrikitaransoitossa käytettäviin kielten venytystekniikoiden soittamiseen. (Hynninen 2012, 48). Tämänkin opinnäytetyön videomateriaali on soitettu vuoden 1996 Fender Telecasterilla, jotta saataisiin mahdollisimman tyylinmukainen ”soundi” opinnäytetyön mukana olevien harjoitteiden nauhoituksiin.

3 TEKNIIKAT JA HARJOITUKSET

Kantrikitaran soitossa käytetään monenlaisia sähkökitaran soiton tekniikoita, jotka ovat hyödynnettävissä myös muihin populaarimusiikin tyyleihin. Itselleni suurin haaste kantrikitaransoitossa on aina ollut oikean käden sormien yhteistyön hyvä toimivuus. Tästä syystä myös monet harjoitukset liittyvät vahvasti juuri oikean käden harjaannuttamiseen. Jokaisesta osiosta löytyy sekä helppoja kuin myös hieman vaativampia harjoituksia. Kun oppilas saa helpomman osion hyvin haltuunsa, on vielä varastossa antaa hänelle samasta aiheesta vaativampi harjoitus. Harjoitukset on numeroitu siinä järjestyksessä kun ne tekstissä ilmenevät. Ne eivät etene helpoimmasta vaikeampaan, vaan niitä voi ryhtyä käymään läpi mistä kohtaa työtä tahansa.

3.1 Double stopit

Double stopit ovat hyvin tyypillisiä soundeja kantri-, mutta myös blues-, rock- ja pop-musiikissa. Double stop tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, että soitetaan kaksi ääntä samaan aikaan. Toimii hyvin niin komppi- kuin soolosoitossakin. Soolosoitossa soittaja voi erotella Double Stopin yksittäisiksi ääniksi ja saada näin rytmistä efektiä niihin. (Shipton 1995, 47.)

Tähän tekniikkaan liittyvät harjoitteet ovat numeroitu 1–4. Harjoitus 1 on tehty 12 tahdin E–duuriblues kiertoon. Komppikuvio noudattelee vallitsevan soinnun miksolyyydistä asteikkoa. G- ja B-kielillä soitettavat äänet on tarkoitus soittaa oikean käden keskisormella ja nimettömällä. Ensimmäinen harjoitus on neljäsosanuotteihin perustuva komppikuvio.

Harjoitus 1.**Double Stops**

The musical score for Harjoitus 1: Double Stops is written in 4/4 time and the key of E major (three sharps). It consists of three systems of double stops. Each system has a treble clef staff with a key signature of three sharps and a bass staff with a 4/4 time signature. The first system starts with an E7 chord diagram and fingerings i, m, i, m. The second system starts with an A7 chord diagram and an E7 chord diagram. The third system starts with a B7 chord diagram and an E7 chord diagram. The bass staff shows fret numbers for each note.

Kuvio 1

Harjoitus 2 on hieman haastavampi kahdeksasosa komppikuvio, jossa soinnun perusääni soitetaan plektralla. Harjoitukset voi soittaa joko suorina kahdeksasosa nuotteina tai vaihtoehtoisesti kolmimuunteisesti.

Pikkausjärjestys on merkitty nuottiin samanlaisella merkintätavalla kuin esimerkiksi Jarmo Hynnisen Country Guitar Workshop kirjassa. Nuottikuvan yläpuolella olevat kirjaimet ilmaisevat oikean käden sormia siten, että i = etusormi, m = keskisormi, a = nimetön. (Hynninen 1999, 4.)

Harjoitus 2.

13 E7 i m i m i m m

17 A7 5 7 8 7 5

21 B7 7 9 10 9 7

Kuvio 2.

Harjoitukset 3 ja 4 ovat myös Double Stop–tekniikan harjoituksia. Ne vaativat jo hyvää tämän tekniikan hallintaa. Näissä harjoitteissa vapaa kieli A pikataan eli näppäillään plektralla alaspäin ja kaksi yhtä aikaa soitettavaa säveltä näppäillään oikean käden keski- ja etusormella.

Harjoitus 3.**Double Stops 2**

A⁷

Harjoitus 4.

D⁷

Kuvio 3.

3.2 Chicken Pickin' / Hybrid Pickin'

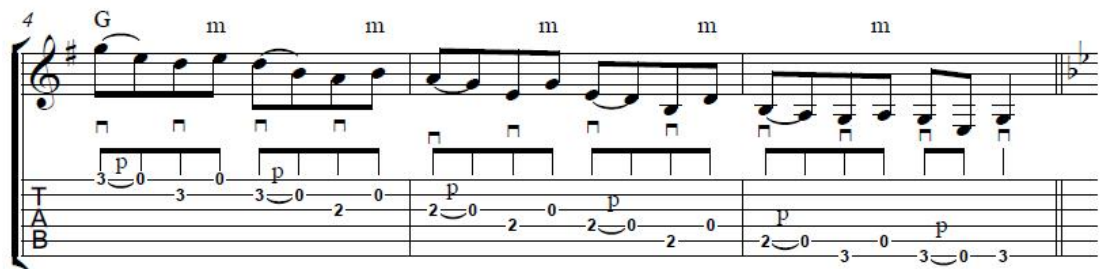
Chicken Pickin'/Hybrid Pickin' on oikean käden soittotekniikka, jolla pyritään luomaan tietynlainen napsahtava soundi soittaessa. Erilaisissa asiayhteyksissä tästä tekniikasta käytetään eri nimiä. Jerry Donahuen opetuskirjassa tätä tekniikkaa kutsutaan nimenomaan Chicken Picking:iksi (Wise publications 1992, 28). Jarmo Hynninen (1999, 10) puolestaan käyttää kirjassaan Country Guitar Workshop nimitystä Hybrid Pickin'. Päämäärä kuitenkin on sama, eli käyttää oikeassa kädessä plektraa sekä keskisormea ja nimetöntä. Tätä tekniikkaa käytettiin jo hieman edellisissä harjoituksissa. Tässä osiossa syvennyttään enemmän soolon soittoon liittyviin asioihin.

Harjoitus 5 perustuu C-duuripentatoniseen asteikkoon ja siihen pohjautuvaan sekvenssiin. Oikeassa kädessä plektra ja keskisormi vuorottelevat pikattaessa.

Harjoitus 5.**Chicken Picking-harjoituksia.**

Kuvio 4.

Harjoitus 6 sisältää saman sekvenssin, mutta harjoitus etenee G-duuripentatonista asteikkoa ja siinä myös hyödynnetään kitaran vapaita kieliä.

Harjoitus 6.

Kuvio 5.

Harjoitus 7 on harjoitus, jossa sovelletaan Chicken Picking -tekniikkaa kuvioon, joka voisi esiintyä esim. pop/rock-musiikissa. Tarkoitus onkin, että harjoituksen soittaja huomaisi tämän tekniikan soveltuvuuden myös muun kuin kantrimusiikin soittamiseen.

Harjoitus 7.

7 Gm m m m m m m m m m m

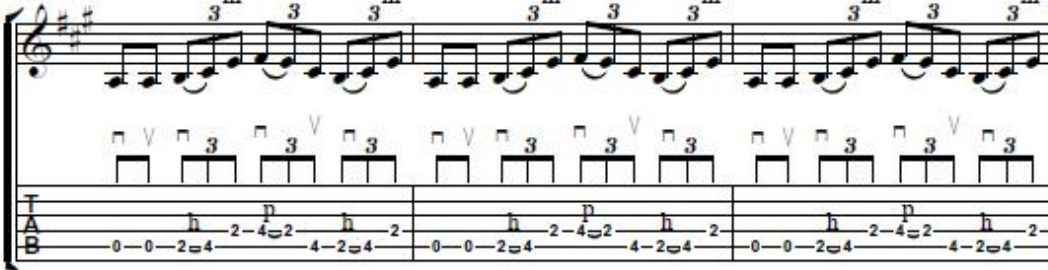
9 Dm m m m m m m m m m m

Kuvio 6.

Harjoitus 8 on kahdentoista tahdin A–blueskiertoon tehty kantrirock-tyylinen säestyskuvio, jota voidaan hyödyntää myös soolosoitossa. Samansuuntaista riffittelyä on kuultavissa kantrikitaristi Brad Paisleyn Play-levyltä löytyvästä kappaleesta Huckleberry Jam.

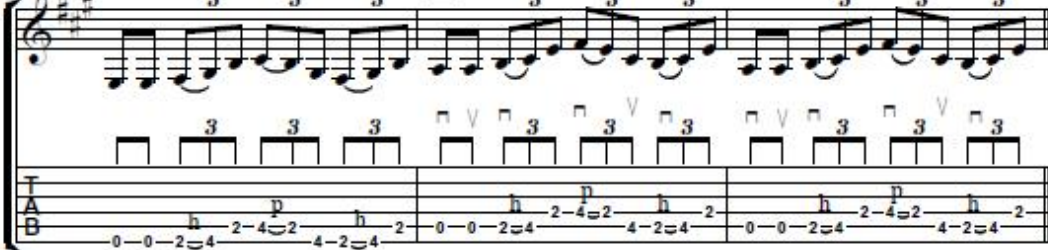
2 Harjoitus 8. /KantriRock

Shuffle

11

14

17

20

Kuvio 7.

3.3 Vapaiden kielten käyttö sekä banjokikat

Vapaita kieliä hyödynnetään kantrikitaransoitossa hyvin paljon. Vapaiden kielten käytön edelläkävijöitä ovat mm. Jerry Reed ja Chet Atkins. (Hynninen 1999, 23). Vapaiden kielten luova käyttäminen soitossa on hankala asia, jota joutuu harjoittelemaan paljon. Mielestäni likkien, eli valmiiksi sävellettyjen musiikillisten ideoiden, käyttäminen onkin erityisen hyvä keino saada vapaiden kielten tuomaa äänimaailmaa soittoon. Banjokikat osiosta löytyy harjoituksia, jotka liittyvät erityisesti oikealla kädellä soitettaviin näppäilykuvioihin. Osiossa on keskitytty käymään läpi erilaisia oikealla kädellä tehtäviä ”rolleja” eli oikean käden sormilla tehtäviä näppäilykuvioita.

Harjoitus 9 pitää sisällään erilaisia duuriasteikoiden sormituksia, joissa hyödynnetään kitaran vapaita kieliä. Tähän harjoitukseen löytyisi paljon vaihtoehtoisia sormituksia. Olen valinnut tähän harjoitukseen mielestäni loogisimmat ja käyttökelpoisimmat sormitukset. Lisää erilaisia sormituksia löytyy mm. Jarmo Hynnisen Country Guitar Workshop 2-kirjasta. Seuraavat harjoitukset olisi hyvä soittaa niin, että jokainen ääni jää soimaan mahdollisimman pitkään. Mallia voi katsoa tarkemmin työn mukana tulevalta DVD:ltä.

Vapaiden kielten käyttö & "Banjokikat"

Harjoitus 9.

C - duuriasteikko

let ring-----

T 4 5 0 7 0 8 7 0 8

A 4

B 4

G - duuriasteikko

let ring-----

T 3 7 0 7 5 0 7 0

A 3

B 3

D - duuriasteikko

let ring-----

T 3 6 0 7 0 4 7 0

A 3

B 3

A - duuriasteikko

let ring-----

T 5 3 7 0 7 6 0 7

A 5

B 5

9 *E-duurasteikko*

let ring-----|

11 *F-duurasteikko*

let ring-----|

13 *Bb-duurasteikko*

let ring-----|

Kuvio 8.

Harjoitus 10 on nopea kuudestoistaosasävelistä muodostuva harjoitus, jossa lähestytään E7-soinnun säveliä alapuolisten johtosävelien kautta. Tässä tulisi kiinnittää erityistä huomiota hyvään vasemman käden legatotekniikan ja oikean käden näppäilytekniikan yhteensovittamiseen.

Harjoitus 10.

15 *E7*

let ring-----|

Kuvio 9.

Harjoitus 11 muodostuu A7-soinnun äänien ympärille rakentuvasta sävelkulusta. Tässä harjoituksessa on erityisen tärkeää noudattaa oikean käden sormien näppäilyjärjestystä. Alun A- ja G-äänien jälkeen näppäillään järjestyksessä i > m > plektra, i > m > plektra jne. Tämä järjestys on toiselta nimeltään myös banjokikat osiossa esille tuleva Backward Roll. Tätä harjoitusta soittaessa kannattaa olla tarkkana, ettei oikean käden näppäily ole liian voimakasta ja nykivää.

Harjoitus 11.

Harjoitus 12.

Banjokikat

20

G mi Am mi Bm C D C Bm Am G

T 3 3 5 5

A 5 4 7 6

B 5 4 7 6

T 7 7 8 8

A 9 7 10 9

B 9 7 10 9

T 10 10 8 8

A 12 11 10 9

B 12 11 10 9

T 7 7 5 5

A 9 7 7 5

B 9 7 7 5

T 3 3 3 3

A 5 4 0 0

B 5 4 0 0

Harjoitus 13.

The musical score for guitar is presented in two systems. The first system shows a melody line on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a 25-measure rest. The melody consists of eighth notes, many of which are grouped in triplets. The notes are: m3 i, m3 i, m3 i, m i, m i, m i, m3 i, m3 i, m3 i. The second system shows a bass line on a bass clef staff with fret numbers (0, 2, 3) and a 3-measure rest. The bass line consists of eighth notes, many of which are grouped in triplets. The notes are: 3, 2, 2, 0, 0, 0, 0, 3, 0, 3, 3, 3, 0, 3, 0, 0, 0, 0, 2, 0, 2, 2, 3, 2, 3.

Harjoitus 14.

Marjontus 14.

G

G7/D

28

m i m m i m m i

h h

T A B

4-5 0 5 0 4-5 0 5 0 3 4-5 3 5 4-5 3 5 3 0

C

G

32

T A B

2-3 2 3 0 2 2-3 2 0 2-3 0 2-3 2 3 2 2-3 2 0 2-3 2 0 2-3 2 0

Harjoitus 15.

Harjoitus 15 consists of two systems of musical notation. The first system covers measures 36 to 39, and the second system covers measures 40 to 43. The key signature is G major (one sharp). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords A and E are indicated above the staff. Fingering numbers (0, 1, 2, 4, 6, 7) and breath marks (h) are provided for the bass line.

Kuvio 12

3.4 Venytysharjoitukset

Venytysharjoitukset -osio sisältää hyvin tyypillisiä venytyksiä, jotka ovat oleellisia kantrisoundissa. Venytyksillä pyritään monesti saamaan aikaan Pedal Steel- tai Lap Steel- kitaran kaltaista naukuvaa ääntä. Harjoituksissa numero 16 ja 17 venytysten tulee tapahtua kitaran kaulalla ylöspäin, kun taas harjoituksessa 18 venytys pitää tehdä kieltä alaspäin venyttämällä.

Harjoitus 16 on G-duurissa menevä I-IV-V kadenssi, joissa kolmisoinnun terssiäänneen venytetään kokosävelaskel alemmaksi. Venytysharjoituksissa soittajan tulisi kiinnittää erityistä huomiota sävelpuhtauteen.

Harjoitus 17 on myös G-duuriasteikon sointuasteita I-VII pitkin etenevä harjoitus, jossa soinnun terssiä lähestytään asteikon mukaista alapuolista

johtosäveltä pitkin. Kyseisen harjoituksen voi myös soittaa käyttämällä Release Bend -tekniikkaa. Tällöin soinnun sekunti-intervalli venytetään terssiäänneen ilman että sitä näppäillään, josta se palautetaan takaisin sekuntiäänneksi.

Venytys tekniikat

Harjoitus 16.

Harjoitus 17.

Kuvio 14.

Seuraavassa harjoituksessa 18 harjoitellaan kitaran kielen venyttämistä etusormella horisontaalisesti alaspäin. Harjoituksessa soitetaan A-duurissa kadenssi I–IV–I–V käyttäen hyväksi pidätyssointuja sus4 ja sus2. Vasemman käden keskisormen ja nimettömän tulisi pysyä liikkumatta silloin, kun etusormella venytetään kieltä alaspäin.

Harjoitus 18.

Kuvio 15.

Tämän osion päättää harjoitus 19/Bendshuffle blues. Tässä kahdentoista tahdin blueskiertoon tehdyssä harjoituksessa harjoitellaan kahdella kielellä tapahtuvaa venytystä, joissa soinnun kvarttiääntä venytetään kokosävelaskel kvinttiin, kun taas sekstiääntä puolisävelaskelta pieneen septimiääneen. Lisäksi tahdista numero yhdeksän löytyy satulan takaa tehtävä puolisävelaskel venytys G-kielellä (engl. Behind the nut). Kyseinen venytystapa ei ole ihan niin yleinen kuin tavalliset venytykset, mutta esim. avosointuja hyväksi käyttäen näillä voidaan matkia Lap Steel/Pedal Steel -soundia. Tämän tekniikan yksi mestari on Jerry Donahue. Lisäksi tahdissa numero kymmenen on edellisistä osioista tuttu Forward Roll. Näppäilyjärjestys on tässä sama kuin aikaisemmin, eli plektra > m > i > plektra > m > i jne.

Harjoitus 19. / Bendshuffle Blues

shuffle

A⁷

14

rb b rb b

rb b rb b

b

18

D⁷

rb b rb b

A⁷

rb b rb b

h

22

b/ satulan takaa

rb

3

3

3

rb

Kuvio 17.

3.4 Travis Picking

Travis Picking on Merle Travisin tunnetuksi tekemä pikkaustekniikka, josta mm. Chet Atkins otti paljon vaikutteita omaan soittoonsa. Ideana tässä tekniikassa on soittaa tietty bassokuvio alakielillä, kun taas yläkielillä soitetaan kyseisen kappaleen melodia. (Hynninen 1999, 48.) Bassokuvio voidaan soittaa joko peukalolla, peukaloplektraa käyttäen tai normaalilla plektraotteella. Seuraavissa harjoituksissa olen soveltanut tekniikkaa käytettäväksi sähkökitaralla niin, että oikean käden etusormen ja peukalon välissä olevalla plektralla soitetaan säestyskuvio, kun taas melodiat näppäillään käyttäen oikean käden keskisormeja ja nimetöntä.

Tämän osion ensimmäisessä harjoituksessa, harjoitus 20, edetään pelkästä plektralla soitettavasta neljäsosapohjaisesta bassokuviosta hankalampaa kahdeksasosapohjaiseen kuvioon, jossa plektra ja säestävät sormet vuorottelevat. Jokaista osiota tulisi soittaa niin pitkään, että harjoitus alkaa tuntuva luonteelta, eikä bassolinjaa tarvitse enää miettiä. Plektralla soitettavan bassolinjan tulisikin olla mahdollisimman automaattinen Travis Picking -tyylillä soitettaessa.

Harjoitus 20.**Travis picking**

H. Halonen

The musical score for Harjoitus 20, Travis picking, is written in 4/4 time. It consists of four systems of music. Each system has a guitar staff with a treble clef and a bass staff with a bass clef. The guitar staff contains a melody of eighth notes, and the bass staff contains a bass line with fingerings (1, 2, 3) and a 'C' time signature. The score includes a key signature change to C major and a capo position of 5. The exercise is divided into four measures, each with a repeat sign.

Kuvio 18.

Harjoituksessa 21 on ikivihreän Ukko Nooa -melodian alle muodostettu edellisestä harjoituksesta tuttu tasainen neljäsosanuotein etenevä bassolinja. Harjoitus voidaan aluksi soittaa esimerkiksi pelkästään bassolinjaa soittamalla. Kun tämä tuntuu luontevalta, otetaan harjoitukseen melodia mukaan.

Harj. 21/Travis Nooa

The image displays a guitar exercise titled "Harj. 21/Travis Nooa". It consists of three systems of notation, each with a treble clef staff, a bass clef staff, and a tenor clef staff. The notation includes notes, rests, and fingerings (0-3). Chord diagrams for C major and G major are provided above the treble staff of each system. The exercise is divided into three measures per system, with a key signature change to one sharp (F#) at the end of the third system.

Kuvio 19.

Seuraavassa harjoituksessa olen sovittanut vanhan blues-kappaleen Travis Picking -tyylille. Tämä harjoitus 22 onkin jo paljon haastavampi kuin edellinen. Harjoituksen bassolinja menee hyvin pitkälti kuviolla pohjasävel > terssi > kvintti > terssi. Travis Picking -osion harjoituksia kannattaa soittaa sekä sähkökitaralla että akustisella kitaralla.

Harj. 22 Can't Stop loving , Elmore James

D⁷

29

34

37

Kuvio 20.

4 POHDINTA

Tavoitteena oli kehittää omaa osaamista kantrimusiikin eri alueilla. Tähän prosessiin kuuluivat oma soittaminen, historian tuntemus ja oppimateriaalin työstäminen. Oppimateriaalin saralla keskityin säveltämään harjoituksia ja tekemään niistä DVD:n. Pääpaino oli kuitenkin oman osaamisen kehittämisessä, koska harjoituksia oli mahdotonta tehdä ilman että itse ensin syventyi huolellisesti aiheeseen. Soittamisessa tietyn asian omaksuminen ja oppiminen vie paljon aikaa, niinpä työn tekeminen kesti kokonaisuudessaan lähes vuoden.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi 22 harjoitusta, joihin kaikkiin olen tehnyt nuotit, tabulatuurit, videomateriaalin ja kirjallisen ohjeistuksen. Lisäksi syntyi myös lyhyt syventyminen kantrimusiikin historiaan. Ehkä kuitenkin tärkeimpänä tuloksena syntyi mielenkiinnon kasvaminen entisestään tähän aiheeseen. Opinnäytetyöprosessin aikana ostin Lap Steel-kitaran, jotta voisin jatkossa syventyä paremmin kantrimusiikin äänimaailmaan. Olen myös ottanut yhteyttä opettajiin, jotka voisivat minulle tämän instrumentin saloja opettaa.

Onnistumiset ja epäonnistumiset ovat hieman hankalia määritellä, mutta aiheen rajaaminen oli asia jossa mielestäni onnistuin erityisen hyvin. Ilman sitä tämä työ olisi paisunut aivan liian laajaksi ja aikaa vieväksi. Varsinaisia epäonnistumisia ei monia onneksi ole. Yksi niistä on aikataulutusta, joka ei pysynyt hyppysissäni, ja toinen on harjoitusten hankaluus. Aluksi minulla oli vaikeuksia asettua oppilaiden asemaan ja tehdä tarpeeksi yksinkertaisia harjoituksia. Näin jälkikäteen analysoituna voisin myös joitakin harjoituksia tehdä alusta alkaen hieman helpommaksi.

Tuloksia voin soveltaa suoraan opetustyössäni, ja niin olenkin jo hieman ehtinyt tekemään. Opinnäytetyön tuloksia voin myös käyttää opettamisen ohella toisessa leipätyössäni eli keikkailussa. Oman soittotaidon kehittäminen palvelee mielestäni niin yleisöä kuin myös oppilaitani. Toivon, että nämä asiat

menevät suuren yleisön kuultavaksi myös oppilaideni kautta.

Jatkossa kehittämistä voisi harrastaa mm. seuraavilla tavoilla: Harjoituksia voisi tehdä yhä lisää, niin helpompia kuin myös vaikeampia. Lisäksi voitaisiin syventyä akustisen kitaran rooliin sekä slide-kitaran soittoon. Jos joskus Lap Steelin soitossa pääsen sille tasolle, että sitä voisin opettaa, niin suomenkieliselle materiaalille löytyisi varmasti kysyntää. Itse en ole yhteenkään suomenkieliseen oppaaseen Lap Steelin soitosta törmännyt. Tähän on kuitenkin pitkä matka, ja ehkäpä tämä jää ikuiseksi haaveeksi.

LÄHTEET

Carr, P. 1980. The illustrated history of country music. Garden City, New York. Dolphin Books Doubleday & Company, Inc.

Guidice, R., Lipizzi, T. History of the Fender Telecaster. Viitattu 17.02.2013
http://web.bryant.edu/~ehu/h364proj/sprg_98/guidice/fender_guitars/history_of_telecaster.html

Hynninen, J. 1999. Country guitar workshop. Vantaa: Music mine.

Hynninen, J. 2012. Country guitar workshop II. Keuruu: Idemco Oy/Riffi-julkaisut.

The Original guitar styles of Jerry Donahue. 1992. Wise Publications.

Shipton, R. 1995. The complete Country Guitar player. Wise Publications.

Silva, R. 2013. Country music artists and Styles. About.com.
 Viitattu 07.08.2012
http://countrymusic.about.com/od/artistsofcountrymusic/u/artists_styles.htm#s4

Väkevä, L. 1999-2001. Country&Western. Viitattu 08.08.2013
<http://wwwedu.oulu.fi/muko/lvakeva/afrohis/country.htm>

LIITTEET

Liite 1. Dvd, joka sisältää videoesimerkit opinnäytetyössä olevista harjoituksista.